

Financiële jaarstukken 2017

Reliëf, christelijke vereniging
van zorgaanbieders
te Utrecht

datum 18 juni 2018
kenmerk 18-604/SR

Inhoudsopgave

Pagina

Bestuursverslag

1. Financiële resultaten	1
2. Vooruitblik naar de toekomst	2

Jaarrekening

A. Balans (na resultaatbestemming)	4
B. Staat van baten en lasten	5
C. Kasstroomoverzicht	7
D. Waarderingsgrondslagen	8
E. Toelichting op de balans	10
F. Toelichting op de staat van baten en lasten	15

Overige gegevens 22

Controleverklaring

Bestuursverslag

Bestuurlijke verantwoording

Het jaar 2017 is een bijzonder jaar geweest voor Reliëf. Voor de inhoudelijke evaluatie van de activiteiten van de vereniging verwijzen we naar het jaarverslag 2017. In deze bestuurlijke verantwoording geven we een toelichting op de financiële kant van de exploitatie.

1. Financiële resultaten

Reliëf sluit het jaar 2017 af met een exploitatietekort van ruim € 80.000. Dit is opmerkelijk gezien de stabiele resultaten van de vereniging in de afgelopen acht jaar. De voornaamste reden voor dit tekort betreft een cumulatie van bijzondere omstandigheden in het afgelopen jaar, met name in de personele sfeer. Verschillende verloven (zwangerschaps-, ziekte-, adoptie-, ouderschaps-, zorg- en studieverlof) van collega's, en de wisseling van de wacht van twee collega's heeft de gebruikelijke uitvoering van de werkzaamheden onder druk gezet. Het bestuur heeft grote waardering voor de veerkracht van het team op het bureau, maar ziet tegelijk ook dat de kleine omvang van het verenigingsbureau een kwetsbaarheid met zich meebrengt. Het opvullen van de gaten die vallen, vragen veel van het personeel. Uitwijken naar tijdelijke krachten biedt niet altijd een vermindering van de werkdruk. Als gevolg van het feit dat een aantal projecten in de Beweging en in de Academie niet geheel kon worden uitgevoerd, zijn er aanzienlijk minder personeelskosten doorbelast op de bedoelde projecten. Het gaat om ca. € 80.000. De projecten die niet volledig zijn uitgevoerd, zijn: Van Betekenis tot het Einde, Levensverhaal, deel II, Waardig Sterven, de Cahiers over Menslievende Zorg en het Religieus Erfgoed Menslievende Zorg. Afronding van deze projecten is vooruitgeschoven naar 2018. Een aantal andere projecten, zoals het 'Festival Voor Elkaar: door mensen met een beperking voor alle mensen', en het vervaardigen van een aantal publicaties zijn juist heel succesvol geweest, maar voor een groot deel gerealiseerd met de gewaardeerde hulp van freelancers. Dat verklaart dat de omzet hoger is uitgevallen dan begroot.

Als gevolg van de exploitatierekening is de bestemmingsreserve continuïteit met ca. € 80.000 afgenomen.

Beleggingsbeleid

In 2017 is het beleggingsbeleid van Reliëf herzien. De beleggingen worden beheerd door Insinger Gilissen, conform een nauwkeurig vastgesteld profiel: defensief, groen en ethisch verantwoord. De assets zijn vastgelegd in een strategische verdeling in obligaties (60%) en aandelen (40%).

2. Vooruitblik naar de toekomst

Het bestuur heeft zich in november 2017 de vraag gesteld of het tekort in 2017 noopt tot structurele aanpassingen om de exploitatie in 2018 sluitend te krijgen. Naar inschatting van het bestuur is dat vooralsnog niet nodig. De oorzaken van het negatieve resultaat zijn voor het grootste deel incidenteel. Voor wat betreft structurele aspecten in de structuur is in 2017 al een aantal maatregelen genomen, zoals herstructurering secretariaat, structurele ondersteuning van de administratie, het inrichten van een flexibele schil en de deskundigheidsbevordering van medewerkers. Die krijgen voortgang in 2018. De vooruitzichten voor projecten in Beweging en Academie in 2018 zijn goed. Wel heeft het bestuur besloten om een verzuimverzekering af te sluiten, met ingang van 1 maart 2018, voor het tweede jaar.

Btw-onderzoek

Het bestuur heeft in 2018 een btw-scan laten uitvoeren. De uitkomsten hiervan worden in 2018 geanalyseerd en indien nodig zal hierop actie worden ondernomen.

Begroting 2018

De begroting is op 14 oktober 2017 door het bestuur vastgesteld en op 20 november 2017 door de ALV goedgekeurd .

Op de volgende pagina is een samenvatting van de begroting 2018 opgenomen.

Samenstelling bestuur

Het bestuur was op 31 december 2017 als volgt samengesteld:

Voorzitter:	drs. E.A.R.J. (Emile) Lohman
Vicevoorzitter/secretaris:	drs. H.J. (Henk) Prins, voorzitter Raad van Bestuur Charim, Veenendaal
Penningmeester:	drs. J.G.M. (Joop) Hendriks, voorzitter Raad van Bestuur Noordwest Ziekenhuisgroep Alkmaar
Overige leden:	E. (Enny) Hoenselaar MMI, Raad van Bestuur Stichting Sint Anna, Boxmeer W.O. (Wybe) Sierksma, Raad van Bestuur van Stichting Sprank, Zwolle (tot 31 mei 2017)

Het bestuur van Reliëf, Woerden, 18 juni 2018

Begroting 2018

	<u>Totaal</u>	<u>Beweging</u>	<u>Academie</u>
	€	€	€
<u>Baten</u>			
Contributies en overige bijdragen	197.350	162.350	35.000
Bijeenkomsten	107.300	47.300	60.000
Netwerken	23.550	23.550	0
Producten	37.786	37.786	0
Projecten	180.615	60.240	120.375
Academie	178.000	0	178.000
Financiële baten en lasten	5.000	5.000	0
Overige opbrengsten	0	0	0
Totaal baten	<u>729.601</u>	<u>336.226</u>	<u>393.375</u>
<u>Lasten</u>			
Personele kosten			
- Directie	70.337	42.202	28.135
- Staf	342.714	131.134	211.580
- Secretariaat	110.114	52.061	58.053
- Overige personeelskosten	7.500	3.000	4.500
- Doorbelaste personele kosten	-179.152	-109.322	-69.830
Totaal personele kosten	<u>351.513</u>	<u>119.075</u>	<u>232.438</u>
Overige kosten			
- Bijeenkomsten	74.440	47.140	27.300
- Netwerken	9.760	9.760	0
- Producten	40.560	40.560	0
- Projecten	170.727	75.352	95.375
- Bureau en huisvesting	42.400	21.115	21.285
- Organisatie	35.250	19.025	16.225
- Doorbelaste overheadkosten	0	0	0
Totaal overige kosten	<u>373.137</u>	<u>212.952</u>	<u>160.185</u>
Totaal lasten	<u>724.650</u>	<u>332.027</u>	<u>392.623</u>
Saldo van baten en lasten	<u>4.951</u>	<u>4.199</u>	<u>752</u>
Verdeling saldo van baten en lasten:			
- Bestemmingsreserve continuïteit	8.951	8.199	752
- Bestemmingsreserve Reliëf Beweging	-4.000	-4.000	0
Totaal verdeling saldo van baten en lasten	<u>4.951</u>	<u>4.199</u>	<u>752</u>

A. Balans (na resultaatbestemming)

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
ACTIVA		
Vaste activa		
- Materiële vaste activa	<u>8.898</u>	<u>7.325</u>
Totaal vaste activa	<u>8.898</u>	<u>7.325</u>
Vlottende activa		
- Vorderingen	81.143	123.354
- Effecten	317.726	236.299
- Liquide middelen	<u>122.527</u>	<u>244.165</u>
Totaal vlottende activa	<u>521.396</u>	<u>603.818</u>
Totaal activa	<u><u>530.294</u></u>	<u><u>611.143</u></u>
PASSIVA		
Eigen vermogen		
- Bestemmingsreserve continuïteit	238.043	315.577
- Bestemmingsreserve Reliëf Beweging	32.874	38.667
- Bestemmingsreserve niet-gerealiseerde koerswinst effecten	<u>124.577</u>	<u>121.257</u>
Totaal eigen vermogen	<u>395.494</u>	<u>475.501</u>
Kortlopende schulden	<u>134.800</u>	<u>135.642</u>
Totaal passiva	<u><u>530.294</u></u>	<u><u>611.143</u></u>

B. Staat van baten en lasten

	<u>Realisatie</u> <u>2017</u>	<u>Begroting</u> <u>2017</u>	<u>Realisatie</u> <u>2016</u>
	€	€	€
<u>Baten</u>			
Contributies en overige bijdragen	176.950	183.180	178.532
Bijeenkomsten	23.309	28.500	21.470
Netwerken	7.675	11.825	9.532
Producten	16.793	14.450	36.553
In company	216.063	200.000	223.572
Open inschrijving	51.915	50.000	39.848
Projecten beweging	160.704	116.500	96.782
Projecten academie	42.229	70.925	66.253
Overige baten	6.815	14.500	0
	<u>702.453</u>	<u>689.880</u>	<u>672.542</u>
Totaal baten			
<u>Lasten</u>			
Personele kosten	422.620	343.219	380.522
Bijeenkomsten	24.027	37.480	19.794
Open inschrijving	53.822	33.500	13.775
Netwerken	7.120	9.760	9.668
Projecten beweging	129.537	105.400	83.753
Projecten academie	39.481	61.191	61.484
Producten	29.926	26.980	23.036
Bureau en huisvesting	46.906	41.420	42.019
Organisatie	36.465	39.200	37.128
Doorbelaste overheadkosten	-1.703	-4.000	0
	<u>788.201</u>	<u>694.150</u>	<u>671.179</u>
Totaal lasten			
Saldo	-85.748	-4.270	1.363
Financiële baten en lasten	2.421	2.000	-5.052
Ongerealiseerd koersresultaat	3.320	0	232
	<u>-80.007</u>	<u>-2.270</u>	<u>-3.457</u>
Saldo van baten en lasten			

	<u>Realisatie 2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>Realisatie 2016</u>
	€	€	€
Verdeling saldo van baten en lasten:			
- Bestemmingsreserve continuïteit	-77.534	1.730	-168
- Bestemmingsreserve Reliëf Beweging	-5.793	-4.000	-3.521
- Bestemmingsreserve niet-gerealiseerde koerswinst effecten	<u>3.320</u>	<u>0</u>	<u>232</u>
Totaal verdeling saldo van baten en lasten	<u><u>-80.007</u></u>	<u><u>-2.270</u></u>	<u><u>-3.457</u></u>

C. Kasstroomoverzicht

	2017		2016	
	€	€	€	€
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>				
Saldo van baten en lasten	-80.007		-3.457	
Afschrijvingen	5.530		4.804	
Ongerealiseerd koersresultaat	<u>-3.320</u>		<u>-232</u>	
		-77.797		1.115
Mutaties in werkkapitaal:				
- kortlopende vorderingen	42.211		-43.222	
- kortlopende schulden	<u>-842</u>		<u>17.281</u>	
Totaal mutaties in werkkapitaal		41.369		-25.941
Mutaties effecten		<u>-78.107</u>		<u>-34.928</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		-114.535		-59.754
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>				
Mutaties in materiële vaste activa		<u>-7.103</u>		<u>-4.314</u>
Nettokasstroom		<u><u>-121.638</u></u>		<u><u>-64.068</u></u>
Beginsaldo geldmiddelen		244.165		308.233
Eindsaldo geldmiddelen		<u>122.527</u>		<u>244.165</u>
Mutatie geldmiddelen		<u><u>-121.638</u></u>		<u><u>-64.068</u></u>

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De nettokasstroom bestaat uit de nettomutatie van de geldmiddelen in het boekjaar.

D. Waarderingsgrondslagen

1. Grondslagen voor de waardering van de activa en passiva

1.1 Algemeen

Reliëf, christelijke vereniging van zorgaanbieders is feitelijk gevestigd op de Houttuinlaan 5a, 3447 GM te Woerden, is statutair gevestigd in Utrecht en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 30186448.

De jaarrekening 2017 is opgesteld conform de 'Richtlijn verslaggeving voor Kleine Organisaties Zonder Winststreven' (Richtlijn Rjk C1). De jaarrekening is opgesteld op basis van geformuleerde waarderingsgrondslagen die betrekking hebben op de jaarrekening als geheel. De jaarrekening is opgesteld in euro's. De in de balans opgenomen activa en passiva zijn tegen nominale waarde opgenomen. Onder nominale waarde wordt verstaan het bedrag dat te zijner tijd bij de afwikkeling van de desbetreffende post zal worden ontvangen of betaald.

1.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van vorig jaar.

1.3 Vreemde valuta

Functionele valuta

De posten in de jaarrekening worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waar de bedrijfsactiviteiten plaatsvinden (de functionele valuta). De jaarrekening is opgesteld in euro's. Dit is zowel de functionele valuta als de presentatievaluta van Reliëf.

1.4 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden geactiveerd en afgeschreven. De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschafwaarden verminderd met lineaire afschrijvingen, gebaseerd op de aanschafwaarden en de verwachte economische levensduur. Alle materiële vaste activa zijn ingezet voor de bedrijfsvoering.

De afschrijvingspercentages zijn voor kantoorinventaris en overige apparatuur 20% en voor computerapparatuur 33,33%. In het jaar van aanschaf wordt naar rato afgeschreven.

1.5 Effecten

De onder de vlottende activa opgenomen obligaties worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Obligatiefondsen worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere marktwaarde. De aandelen worden tegen beurswaarde gewaardeerd. Waardevermeerderingen dan wel waardeverminderingen van deze effecten worden verwerkt in de staat van baten en lasten. Tegenover het positieve verschil tussen aanschafwaarde en waardering is een reserve niet-gerealiseerde koerwinst effecten gevormd.

1.6 Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde. Indien een voorziening voor oninbaarheid gevormd dient te worden, dan wordt dit in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering. De vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

1.7 Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit kas- en banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

1.8 Eigen vermogen

Alle vermogensmutaties worden via de staat van baten en lasten verantwoord.

1.9 Schulden op korte termijn

De schulden op korte termijn worden gewaardeerd tegen nominale waarde en hebben een looptijd korter dan een jaar.

2. Grondslagen voor de resultaatbepaling

2.1 Algemeen

Bij de bepaling van het resultaat zijn, voor zover niet anders vermeld, de aan het boekjaar toe te rekenen baten en lasten opgenomen. Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Dit houdt in dat rekening wordt gehouden met aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen, dan wel betaald.

2.2 Ongerealiseerd koersresultaat

De verwerking van het ongerealiseerd koersresultaat van de effecten wordt conform Richtlijn Rjk C1 via de staat van baten en lasten verwerkt.

2.3 Projecten

Projectsubsidies worden gematched met de projectkosten. Een projectresultaat wordt in principe genomen zodra het project is afgerond. Maar een negatief projectresultaat wordt genomen zodra dit wordt voorzien. Voor zover ontvangen projectsubsidies niet nodig zijn voor de financiering van de desbetreffende activiteiten in het boekjaar, worden zij onder de kortlopende schulden gepresenteerd als vooruitontvangen bedragen.

2.4 Personeelskosten

Een deel van de personele kosten wordt toegerekend aan de projectkosten. De verantwoorde personele kosten bestaan dus uit de totale salariskosten en de doorbelaste personele kosten.

3. PFZW

De pensioentoezeggingen zijn ondergebracht bij PFZW. De pensioenregeling is van dien aard dat de vereniging risico's verbonden aan de pensioenregeling draagt. In de jaarrekening worden slechts de verschuldigde premies als last in de staat van baten en lasten opgenomen, zodat niet alle risico's verbonden aan de pensioenregeling in de jaarrekening tot uitdrukking zijn gebracht. De risico's die hier bedoeld worden zijn onder andere: extra bijdragen indien er een tekort ontstaat bij PFZW, actuariële risico's en beleggingsrisico's.

Voor zover verschuldigde premies nog niet zijn voldaan, worden zij als verplichting in de balans opgenomen. Het fonds heeft per balansdatum een dekkingsgraad van 98,6% (2016: 90,1%).

E. Toelichting op de balans

ACTIVA

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa in 2017 kan als volgt worden weergegeven:

	<u>Computer- apparatuur</u>	<u>Inventaris</u>	<u>Overige apparatuur</u>	<u>Totaal</u>
	€	€	€	€
Boekwaarden per 1 januari	6.456	869	0	7.325
Investerings	7.103	0	0	7.103
Af: afschrijvingen	-5.077	-453	0	-5.530
Afschrijvingen desinvesteringen	0	0	0	0
Af: desinvesteringen	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Boekwaarden per 31 december	<u>8.482</u>	<u>416</u>	<u>0</u>	<u>8.898</u>
Cumulatieve aanschafwaarden	40.617	2.268	5.815	48.700
Af: cumulatieve afschrijvingen per 31 december	<u>-32.135</u>	<u>-1.852</u>	<u>-5.815</u>	<u>-39.802</u>
Boekwaarden per 31 december	<u>8.482</u>	<u>416</u>	<u>0</u>	<u>8.898</u>

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
<u>Vorderingen</u>		
Debiteuren	49.567	72.922
Nog te factureren opbrengst Academie	28.634	38.153
Vooruitbetaalde kosten	2.065	11.034
Pensioenpremies	831	0
Belastingdienst - dividendbelasting	46	196
Rente	0	892
Overige vorderingen	0	157
Totaal vorderingen	<u>81.143</u>	<u>123.354</u>
- Debiteuren		
Debiteuren	49.567	73.847
Voorziening dubieuze debiteuren	0	-925
Totaal debiteuren	<u>49.567</u>	<u>72.922</u>
<u>Effecten</u>		
Saldo per 1 januari	236.299	201.139
Aankopen	512.023	177.167
Aflossingen	0	-40.000
Verkopen	-438.809	-95.649
Mutatie koerswaarde	8.213	-6.358
Saldo per 31 december	<u>317.726</u>	<u>236.299</u>

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
<u>Liquide middelen</u>		
Van Lanschot, renteplusrekening	75.000	100.000
Van Lanschot, rekeningen-courant	27.915	50.436
Insinger Gilissen, effectenrekening	19.596	93.686
Kas	<u>16</u>	<u>43</u>
Totaal liquide middelen	<u><u>122.527</u></u>	<u><u>244.165</u></u>
PASSIVA		
<u>Eigen vermogen</u>		
Bestemmingsreserve continuïteit	238.043	315.577
Bestemmingsreserve Reliëf Beweging	32.874	38.667
Bestemmingsreserve niet-gerealiseerde koerswinst effecten	<u>124.577</u>	<u>121.257</u>
Totaal eigen vermogen	<u><u>395.494</u></u>	<u><u>475.501</u></u>
- Bestemmingsreserve continuïteit		
Stand per 1 januari	315.577	315.745
Saldo boekjaar	<u>-77.534</u>	<u>-168</u>
Stand per 31 december	<u><u>238.043</u></u>	<u><u>315.577</u></u>

Het in dit kader door het bestuur gedefinieerde beleid is erop gericht dat Reliëf een zodanige financiële reserve dient te hebben dat in geval van het wegvallen van een substantieel deel van de opbrengstenstroom, Reliëf voor enige tijd de voortgang van haar werkzaamheden veilig kan stellen. De maximale omvang is bepaald op een jaar uitvoeringskosten, zoals deze blijken uit de begroting voor het komende jaar. Dat is voor 2018 € 608.315.

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
- Bestemmingsreserve Reliëf Beweging		
Stand per 1 januari	38.667	42.188
Saldo boekjaar	<u>-5.793</u> *	<u>-3.521</u>
Stand per 31 december	<u><u>32.874</u></u>	<u><u>38.667</u></u>
* Dit saldo is als volgt opgebouwd:		
- Tekort op project Netwerk Inclusie	-3.745	
- Tekort op project Van Betekening tot het Einde	<u>-2.048</u>	
Saldo boekjaar	<u><u>-5.793</u></u>	

De bestemmingsreserve Reliëf Beweging is bedoeld voor investeringen ten behoeve van de opbouw en continuïteit van 'Reliëf Beweging', zoals omschreven in het meerjarenbeleidsplan 2017-2020. Tekorten op projecten, die onder de 'Reliëf Beweging' vallen, worden gedekt uit deze reservering. De reserve heeft een grootte van maximaal € 50.000.

- Bestemmingsreserve niet-gerealiseerde koerswinst effecten		
Stand per 1 januari	121.257	121.025
Saldo boekjaar	<u>3.320</u>	<u>232</u>
Stand per 31 december	<u><u>124.577</u></u>	<u><u>121.257</u></u>

Het bestuur heeft besloten om het positieve verschil tussen de aanschafwaarde en de waardering van de effecten te presenteren als een bestemmingsreserve niet-gerealiseerde koerswinst effecten.

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
<u>Kortlopende schulden</u>		
Crediteuren	60.710	28.729
Vooruitgefactureerde / ontvangen bedragen	52.449	59.350
Belastingdienst	13.881	28.249
Accountantskosten	4.235	3.650
Resevering eindejaarsuitkering	2.047	0
Nog te betalen vakantiedagen	1.411	6.481
Btw	0	4.094
Pensioenpremies	0	520
Overige kortlopende schulden	<u>67</u>	<u>4.569</u>
Totaal kortlopende schulden	<u><u>134.800</u></u>	<u><u>135.642</u></u>
- Vooruitgefactureerde / ontvangen bedragen		
Open inschrijving Moreel Beraad	27.995	14.741
Platform Doodgewoon	17.200	0
Academie	7.254	2.109
Katholiek Fonds voor Welzijnsbevordering	0	25.000
Project Religieus Erfgoed Menslievende Zorg	0	16.250
Congres Reliëf	<u>0</u>	<u>1.250</u>
Totaal vooruitgefactureerde / ontvangen bedragen	<u><u>52.449</u></u>	<u><u>59.350</u></u>

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

Huurcontract

Sinds 1 november 2015 is Reliëf gehuisvest in Woerden en is met Verus, vereniging voor katholiek en christelijk onderwijs, een huurovereenkomst aangegaan voor de duur van een jaar. Deze overeenkomst wordt voortgezet voor telkens een jaar met een opzegtermijn van ten minste een jaar. De huurprijs zal in 2018 circa € 15.000 bedragen en heeft betrekking op 88 m2 kantoorruimte, een aantal facilitaire voorzieningen en drie parkeerplaatsen.

F. Toelichting op de staat van baten en lasten

	<u>Realisatie 2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>Realisatie 2016</u>
	€	€	€
BATEN			
<u>Contributies en overige bijdragen</u>			
Contributies	167.200		169.160
Persoonlijke lidmaatschappen	9.600		9.372
Donateurs	<u>150</u>		<u>0</u>
Totaal contributies en overige bijdragen	<u><u>176.950</u></u>	<u><u>183.180</u></u>	<u><u>178.532</u></u>
<u>Bijeenkomsten</u>			
Jaarcongres	23.309	22.000	21.470
Zin in Zorg festijn	0	3.000	0
Bijeenkomst voor GV'ers	0	1.500	0
Andere bijeenkomsten	<u>0</u>	<u>2.000</u>	<u>0</u>
Totaal bijeenkomsten	<u><u>23.309</u></u>	<u><u>28.500</u></u>	<u><u>21.470</u></u>
<u>Netwerken</u>			
Netwerk bestuurders pc-zorg	3.475	8.125	0
PRIL	350	1.700	1.310
Andere netwerken	<u>3.850</u>	<u>2.000</u>	<u>8.222</u>
Totaal netwerken	<u><u>7.675</u></u>	<u><u>11.825</u></u>	<u><u>9.532</u></u>

	<u>Realisatie 2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>Realisatie 2016</u>
	€	€	€
<u>Producten</u>			
Zin in Zorg	7.646	9.050	13.095
Publicaties:			
- Opbrengst verkoop publicaties	14.687		1.949
- Af: kosten aankoop publicaties	<u>-16.626</u>		<u>-1.680</u>
Totaal publicaties	-1.939	1.400	269
Handreikingen/lesmodules	1.431	1.000	4.722
Gedrukte media	9.484	0	0
Overige producten	<u>171</u>	<u>3.000</u>	<u>18.467</u>
Totaal producten	<u><u>16.793</u></u>	<u><u>14.450</u></u>	<u><u>36.553</u></u>

Projecten beweging

Religieus Erfgoed Menslievende Zorg	32.500	34.200	33.925
Netwerk Rond Inclusie - Van zorgen voor naar leven met	92.850	25.000	25.000
Participatie in kerk & samenleving	0	0	9.920
Van Betekenis tot het Einde	10.354	9.800	13.137
Cahiers over menslievende zorg	25.000	23.500	0
Waardig sterven	0	0	14.800
Overige projecten	<u>0</u>	<u>24.000</u>	<u>0</u>
Totaal projecten beweging	<u><u>160.704</u></u>	<u><u>116.500</u></u>	<u><u>96.782</u></u>

Alle projectbaten, waaronder ook de subsidie-inkomsten, betreffen incidentele baten.

Projecten academie

Van Betekenis tot het Einde	5.190	8.000	8.465
Levensverhaal Centraal	0	20.000	19.496
Trainingswinkel	29.239	16.925	38.292
Overige projecten	<u>7.800</u>	<u>26.000</u>	<u>0</u>
Totaal projecten academie	<u><u>42.229</u></u>	<u><u>70.925</u></u>	<u><u>66.253</u></u>

	<u>Realisatie 2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>Realisatie 2016</u>
	€	€	€
<u>Overige baten</u>			
Donaties en sponsoring	6.645	13.500	0
Advertenties	<u>170</u>	<u>1.000</u>	<u>0</u>
Totaal overige baten	<u><u>6.815</u></u>	<u><u>14.500</u></u>	<u><u>0</u></u>
<u>Financiële baten en lasten</u>			
Gerealiseerd koersverschil	4.893		-6.590
Dividend en rente effecten	-1.722		6.005
Ontvangen rente	-86		70
Bankkosten	<u>-665</u>		<u>-4.537</u>
Financiële baten en lasten	<u><u>2.421</u></u>	<u><u>2.000</u></u>	<u><u>-5.052</u></u>

	<u>Realisatie</u> <u>2017</u>	<u>Begroting</u> <u>2017</u>	<u>Realisatie</u> <u>2016</u>
	€	€	€
LASTEN			
<u>Personele kosten</u>			
Salarissen inclusief vakantiegeld en eindejaarsuitkering	372.672		370.907
Sociale lasten en pensioenpremies	98.264		95.400
Vergoeding woon-werkverkeer	9.713		10.619
Vervangingskosten	16.480		10.621
Dienstreizen	9.962		13.511
Deskundigheidsbevordering	9.267		2.120
Arbodienst	3.275		3.431
WAZO-uitkering	-13.429		-8.289
Overige personeelskosten	<u>8.660</u>		<u>3.302</u>
Totaal salariskosten	514.864	516.899	501.622
Doorbelaste personele kosten:			
- Oproepkrachten academie	-5.122	-4.500	-3.704
- Religieus Erfgoed Menslievende Zorg	-15.144	-26.400	-47.044
- Netwerk Rond Inclusie - Van zorgen voor naar leven met	-46.160	-25.000	-28.864
- Project Participatie in kerk & samenleving	0	0	-9.216
- Toekomst Christelijke Zorg	0	0	-6.825
- Project Levensverhaal Centraal	-2.460	-20.000	-19.496
- Project Waardig Sterven	0	0	-5.951
- Netwerk bestuurders PC zorg	-3.377	-6.000	0
- PRIL	-827	-1.309	0
- Van Betekenis tot het Einde	-8.059	-14.600	0
- Trainingswinkel	0	-16.471	0
- 8 Cahiers over menslievende zorg	-642	-20.400	0
- Overige projecten	<u>-10.453</u>	<u>-39.000</u>	<u>0</u>
Totaal personele kosten	<u>422.620</u>	<u>343.219</u>	<u>380.522</u>
<i>Fte's (gemiddeld over het gehele jaar)</i>	6,29	6,07	6,29
<i>Aantal medewerkers per 31 december</i>	10	8	10
<i>Salariskosten per fte in €</i>	81.854	85.156	79.749

	<u>Realisatie 2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>Realisatie 2016</u>
	€	€	€
<u>Bijeenkomsten</u>			
Jaarcongres	21.732	26.480	19.794
Bijeenkomst voor GV'ers	0	3.000	0
Zin in Zorg-Festijn	0	7.000	0
Andere bijeenkomsten	<u>2.295</u>	<u>1.000</u>	<u>0</u>
Totaal bijeenkomsten	<u><u>24.027</u></u>	<u><u>37.480</u></u>	<u><u>19.794</u></u>
<u>Open inschrijving</u>			
Kosten oproepkrachten	5.121		3.704
Kosten medewerkers derden	34.560		0
Kosten academie	4.314		2.552
Kosten open inschrijving Moreel Beraad	9.528		5.389
Kosten open inschrijving cursus Vaardige GV	<u>299</u>		<u>2.130</u>
Totaal open inschrijving	<u><u>53.822</u></u>	<u><u>33.500</u></u>	<u><u>13.775</u></u>
<u>Netwerken</u>			
Netwerk bestuurders pc-zorg	4.668	7.050	0
PRIL	1.027	1.710	161
Andere netwerken	<u>1.425</u>	<u>1.000</u>	<u>9.507</u>
Totaal netwerken	<u><u>7.120</u></u>	<u><u>9.760</u></u>	<u><u>9.668</u></u>
<u>Projecten beweging</u>			
Religieus Erfgoed Menslievende Zorg	15.449	26.400	48.285
Netwerk Rond Inclusie - Van zorgen voor naar leven met	96.595	25.000	28.977
8 cahiers over menslievende zorg	5.091	20.400	0
Van Betekenis tot het Einde	12.402	9.600	6.491
Overige projecten	<u>0</u>	<u>24.000</u>	<u>0</u>
Totaal projecten beweging	<u><u>129.537</u></u>	<u><u>105.400</u></u>	<u><u>83.753</u></u>

	<u>Realisatie 2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>Realisatie 2016</u>
	€	€	€
<u>Projecten academie</u>			
Van Betekenis tot het Einde	4.697	6.000	0
Levensverhaal Centraal	2.460	20.000	19.496
Trainingswinkel	22.251	17.191	26.462
Overige projecten	<u>10.073</u>	<u>18.000</u>	<u>15.526</u>
Totaal projecten academie	<u><u>39.481</u></u>	<u><u>61.191</u></u>	<u><u>61.484</u></u>
<u>Producten</u>			
Zin in Zorg	11.037	12.980	10.686
Handreikingen/lesmodules	4.483	4.000	6.594
Gedrukte media	13.723	4.000	1.969
Digitale media	406	2.000	0
Overige producten	<u>277</u>	<u>4.000</u>	<u>3.787</u>
Totaal producten	<u><u>29.926</u></u>	<u><u>26.980</u></u>	<u><u>23.036</u></u>
<u>Bureau en huisvesting</u>			
Huur, schoonmaak en energie	15.524	15.500	15.000
Afschrijvingen	5.530	4.000	4.804
Porto	2.543	2.500	3.485
Drukwerk- en reprocosten	252	2.400	905
Telefoon- en internetkosten	4.598	4.020	4.784
Kantoorbehoeften	1.309	2.000	1.753
Administratieve systemen	3.144	0	0
ICT		0	
Systeem relatiebeheer en communicatie	2.006	6.000	2.009
Onderhoud computerapparatuur en kosten website	11.714	4.000	9.219
Verhuiskosten	0	0	0
Overige kosten	<u>286</u>	<u>1.000</u>	<u>60</u>
Totaal bureau en huisvesting	<u><u>46.906</u></u>	<u><u>41.420</u></u>	<u><u>42.019</u></u>

	<u>Realisatie</u> <u>2017</u>	<u>Begroting</u> <u>2017</u>	<u>Realisatie</u> <u>2016</u>
	€	€	€
<u>Organisatie</u>			
Reiskosten bestuur	70	1.000	237
Overige bestuurskosten	734	1.500	1.728
Raad van Advies/commissies	0	500	0
Lidmaatschap Stg. CSC en VKMO	3.310	2.300	2.333
Algemene Ledenvergaderingen	1.290	1.000	811
Representatiekosten	846	1.000	1.002
Bijeenkomsten voor leden	0	0	855
(Salaris)administratiekosten	21.204	17.500	18.869
Accountantskosten	4.215	3.500	3.722
Vrijwilligersvergoeding	534	0	1.307
Verzekeringen	2.971	2.300	2.661
Vertrouwenspersoon / klachtenfunctionaris	0	1.200	0
Accreditaties Academie	0	1.200	0
Abonnementen/vakliteratuur	942	1.200	987
Aanpassing huisstijl	0	4.000	691
Dotatie voorziening dubieuze debiteuren	0	0	1.925
Overige organisatiekosten	349	1.000	0
	<u>36.465</u>	<u>39.200</u>	<u>37.128</u>
Totaal organisatie	<u>36.465</u>	<u>39.200</u>	<u>37.128</u>

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen bijzondere gebeurtenissen voorgedaan na de balansdatum van 31 december 2017.

Overige gegevens

Controleverklaring

Voor de tekst van de controleverklaring wordt verwezen naar de volgende pagina van de jaarrekening.